

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 399

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 26 mai 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
772.	— Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind cerințele referitoare la etichetarea, sigilarea și ambalarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe	2–3
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 7 din 4 aprilie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	4–10
	Decizia nr. 8 din 4 aprilie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	11–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

privind cerințele referitoare la etichetarea, sigilarea și ambalarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 306.959 din 14 aprilie 2016 al Direcției generale control, antifraudă și inspecții — Direcția monitorizare inspecții, verificare și control din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în baza prevederilor:

— art. 12 din Legea nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și testarea și înregistrarea soiurilor de plante, republicată;

— Directivei de punere în aplicare 2014/96/UE a Comisiei din 15 octombrie 2014 privind cerințele referitoare la etichetarea, sigilarea și ambalarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, care intră în domeniul de aplicare a Directivei 2008/90/CE a Consiliului;

— art. 10 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 1.185/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite prezentul ordin.

ARTICOLUL 1

Cerințe privind etichetarea, sigilarea și ambalarea

(1) Inspecția Națională pentru Calitatea Semințelor (INCS) se asigură, prin autoritățile oficiale competente, respectiv inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și materialului săditor și Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (ITCSMS și LCCSMS) că materialul de înmulțire fructifer, denumit în continuare *material de înmulțire*, certificat oficial ca material Prebază, Bază sau Certificat, și materialul de plantare fructifer destinat producției de fructe, denumit în continuare *material de plantare fructifer*, certificat oficial ca material Certificat, se comercializează doar dacă respectă cerințele privind etichetarea, sigilarea și ambalarea prevăzute la art. 2 și 4. Dacă este cazul, un document însoțitor, astfel cum se prevede la art. 3, poate fi utilizat pentru a completa eticheta.

(2) INCS se asigură că materialul de înmulțire și materialul de plantare fructifer care se califică drept material CAC (Conformitas Agraria Communitatis) se comercializează numai dacă îndeplinește cerințele privind documentul furnizorului prevăzute la art. 5.

ARTICOLUL 2

Etichetarea materialului Prebază, Bază sau Certificat

(1) INCS se asigură că, pentru materialul Prebază, Bază sau Certificat, autoritățile oficiale competente (ITCSMS și LCCSMS) elaborează o etichetă în conformitate cu alin. (2)—(5) pe care o aplică pe plantele sau părțile de plante care urmează să fie comercializate ca material de înmulțire sau ca material de plantare fructifer. INCS poate prevedea ca autoritățile oficiale competente (ITCSMS și LCCSMS) să poată permite furnizorului să elaboreze și să aplice eticheta sub supravegherea autorităților oficiale competente (ITCSMS și LCCSMS). Modelul etichetei este stabilit de către INCS, în conformitate cu prevederile alin. (4)—(6).

(2) Materialul de înmulțire sau materialul de plantare fructifer care face parte din același lot poate fi comercializat cu o singură etichetă atunci când materialul respectiv face parte din același

pachet, din aceeași legătură sau din același recipient, iar eticheta este aplicată în conformitate cu alin. (8).

(3) INCS poate prevedea ca plantele fructifere de cel puțin un an să fie etichetate în mod individual. În acest caz, etichetarea poate fi realizată în câmp, înainte de dezhădăcinare, în cursul dezhădăcinării sau ulterior. În cazul în care etichetarea se realizează mai târziu, plantele din același lot trebuie să fie dezhădăcinate împreună și să fie păstrate separat de alte loturi, în recipiente etichetate, până când plantele respective sunt etichetate.

(4) Eticheta conține următoarele informații:

- a) mențiunea „norme și standarde UE”;
- b) statul membru care emite eticheta sau codul respectiv;
- c) INCS sau codul respectiv;
- d) numele furnizorului sau numărul/codul său de înregistrare emis de autoritățile oficiale competente (ITCSMS și LCCSMS);
- e) numărul de referință al pachetului sau al legăturii, numărul de serie individual, numărul săptămânii sau numărul lotului;
- f) denumirea botanică;
- g) categoria, iar pentru materialul Bază și numărul generației;
- h) denumirea soiului și, după caz, a clonei. În cazul portaltoilor care nu aparțin unui soi, denumirea speciei sau a hibridului interspecific vizat. Pentru plantele fructifere altoite, aceste informații se furnizează pentru portaltoi și pentru altoi. În cazul soiurilor pentru care cererea de înregistrare oficială sau de înregistrare a dreptului de proprietate asupra unui soi de plante este în curs de examinare, aceste informații indică: „denumire propusă” sau „cerere în curs de examinare”;
- i) mențiunea „soi cu o descriere recunoscută oficial”, dacă este cazul;
- j) cantitatea;
- k) țara de producție și codul respectiv, dacă este diferită de statul membru care emite eticheta;
- l) anul emiterii;
- m) în cazul în care eticheta originală este înlocuită cu o altă etichetă: anul emiterii etichetei originale.

(5) Eticheta trebuie să fie imprimată cu caractere de neșters, în una dintre limbile oficiale ale Uniunii, ușor vizibilă și lizibilă.

(6) În cazul în care se folosește o etichetă colorată pentru orice categorie de plante sau părți de plante, culoarea etichetei trebuie să fie:

a) albă cu o linie violet în diagonală, pentru materialul Prebază;

b) albă, pentru materialul Bază;

c) albastră, pentru materialul Certificat.

(7) Eticheta se aplică pe plante sau părți de plante care urmează să fie comercializate ca material de înmulțire sau ca material de plantare fructifer. În cazul în care astfel de plante sau părți de plante urmează să fie comercializate într-un pachet, într-o legătură sau într-un recipient, eticheta trebuie să fie aplicată pe pachetul, legătura sau recipientul respectiv.

(8) Dacă, în conformitate cu alin. (2), materialul de înmulțire și plantare fructifer se comercializează cu o singură etichetă, aceasta trebuie aplicată pe pachetul, legătura sau recipientul format din materialul de înmulțire sau din materialul de plantare fructifer respectiv.

ARTICOLUL 3

Document de însoțire pentru materialul Prebază, Bază sau Certificat

(1) Pentru ca loturile de diferite soiuri sau tipuri de material Prebază, Bază sau Certificat să poată fi comercializate împreună, INCS poate să prevadă că, în completarea etichetei, poate fi întocmit un document de însoțire de către autoritatea oficială teritorială competentă (ITCSMS sau LCCSMS) sau de către furnizorul vizat sub supravegherea organismului respectiv.

(2) Documentul de însoțire îndeplinește următoarele cerințe:

a) include informațiile prevăzute la art. 2 alin. (4) și după cum se indică pe eticheta respectivă;

b) este redactat în una dintre limbile oficiale ale Uniunii;

c) este furnizat cel puțin în dublu exemplar (furnizor și destinatar);

d) însoțește materialul de la locul de furnizare la locul de destinație;

e) include numele și adresa destinatarului;

f) include data emiterii documentului;

g) include, dacă este cazul, informații suplimentare relevante pentru loturile vizate.

(3) În cazul în care informațiile din documentul de însoțire contrazic informațiile de pe eticheta menționată la art. 2 alin. (4) informațiile de pe eticheta respectivă prevalează.

ARTICOLUL 4

Cerințe de sigilare și ambalare pentru materialul Prebază, Bază sau Certificat

(1) INCS se asigură că, în cazul în care materialul Prebază, Bază sau Certificat se comercializează în loturi de două sau mai multe plante sau părți de plante, loturile respective sunt suficient de omogene.

(2) Plantele sau părțile de plante care constituie astfel de loturi trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

a) plantele sau părțile de plante sunt într-un pachet sau într-un recipient sigilat, astfel cum sunt definite la alin. (3); sau

b) plantele sau părțile de plante fac parte dintr-o legătură sigilată, astfel cum este definită la alin. (3).

(3) În sensul prezentului ordin, *sigilare* înseamnă: în cazul unui pachet sau recipient, închidere astfel încât să nu poată fi deschis fără a deteriora dispozitivul de închidere, iar în cazul unei legături, legare în așa fel încât plantele sau părțile de plante care fac parte din legătură să nu poată fi separate fără a deteriora dispozitivul sau dispozitivele de legare. Pachetul, recipientul și legătura trebuie să fie etichetate în așa fel încât prin înlăturarea etichetei acestea să își piardă valabilitatea.

ARTICOLUL 5

Documentul furnizorului pentru materialul CAC

(1) INCS se asigură că materialul CAC este comercializat cu un document întocmit de către furnizor conform cerințelor prevăzute la alin. (3) și (4), denumit în continuare *documentul furnizorului*.

(2) INCS se asigură că documentul furnizorului nu se aseamănă cu eticheta menționată la art. 2 sau cu documentul de însoțire menționat la art. 3, astfel încât să se evite orice eventuală confuzie între documentul furnizorului și celelalte două documente.

(3) Documentul furnizorului cuprinde cel puțin următoarele informații:

a) mențiunea „norme și standarde UE”;

b) statul membru în care a fost elaborat documentul furnizorului sau codul respectiv;

c) autoritatea oficială teritorială competentă (ITCSMS și LCCSMS) sau codul respectiv;

d) numele furnizorului sau numărul/codul său de înregistrare emis de autoritatea oficială teritorială competentă (ITCSMS și LCCSMS);

e) numărul de serie individual, numărul săptămânii sau numărul lotului;

f) denumirea botanică;

g) material CAC;

h) denumirea soiului și, după caz, a clonei. În cazul portaltoilor care nu aparțin unui soi, denumirea speciei sau a hibridului interspecific vizat. Pentru plantele fructifere altoite, aceste informații se furnizează pentru portaltoi și pentru altoi. În cazul soiurilor pentru care cererea de înregistrare oficială sau de înregistrare a dreptului de proprietate asupra unui soi de plante este în curs de examinare, aceste informații indică: „denumire propusă” sau „cerere în curs de examinare”;

i) cantitatea;

j) țara de producție și codul respectiv, dacă este diferită de statul membru în care a fost elaborat documentul furnizorului;

k) data emiterii documentului.

(4) Documentul furnizorului trebuie să fie imprimat cu caractere de neșters, în limba română sau în altă limbă oficială a Uniunii, ușor vizibil și lizibil.

ARTICOLUL 6

Dispoziții finale

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se aplică începând cu 1 ianuarie 2017.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Achim Irimescu

București, 18 aprilie 2016.
Nr. 772.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 7

din 4 aprilie 2016

Dosar nr. 669/1/2016

Iulia Cristina Tarcea — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
 Lavinia Curelea — președintele Secției I civile
 Roxana Popa — președintele delegat al Secției a II-a civile
 Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
 Carmen Elena Popoiag — judecător la Secția I civilă
 Alina Iuliana Țuca — judecător la Secția I civilă
 Viorica Cosma — judecător la Secția I civilă
 Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă
 Dragu Crețu — judecător la Secția I civilă
 Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția a II-a civilă
 Constantin Brânzan — judecător la Secția a II-a civilă
 Ileana Izabela Dolache — judecător la Secția a II-a civilă
 Rodica Dorin — judecător la Secția a II-a civilă
 Nela Petrișor — judecător la Secția a II-a civilă
 Carmen Maria Ilie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Eugenia Marin — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Iuliana Măiereanu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Dana Iarina Vartires — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Adriana Elena Gherasim — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 669/1/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept referitoare la *modul de interpretare a dispozițiilor art. 61 lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului, respectiv ce se înțelege prin decizie a organelor de expertiză medicală prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, în corelare cu dispozițiile art. 30—33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare, și art. 17 pct. VIII B lit. v) și pct. 4 al ultimului alineat din capitolul III din Regulamentul de organizare și funcționare a direcțiilor de*

sănătate publică județene și a municipiului București, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.078/2010.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse hotărâri judecătorești în materia ce face obiectul sesizării, relevând o practică neunitară, precum și raportul întocmit de judecătorii-raportori. Se mai referă asupra faptului că raportul a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, și că nu s-au depus puncte de vedere.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea pronunțată în data de 4 noiembrie 2015, în Dosarul nr. 519/101/2015, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea din oficiu a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: modul de interpretare a dispozițiilor art. 61 lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului, respectiv ce se înțelege prin decizie a organelor de expertiză medicală prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, în corelare cu dispozițiile art. 30—33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare, și art. 17 pct. VIII B lit. v) și pct. 4 al ultimului alineat din capitolul III din Regulamentul de organizare și funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.078/2010.

II. Expunerea succintă a procesului

2. La data de 23 ianuarie 2015 contestatorul P.L.R. a formulat contestație împotriva Deciziei nr. 18 din 15 ianuarie 2015 emisă de S.C. P. — S.R.L., prin care s-a dispus încetarea contractului individual de muncă în temeiul art. 61 lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Codul muncii*), solicitând anularea acesteia, reintegrarea în funcția avută și plata drepturilor salariale cuvenite.

3. A motivat că, în mod nelegal, angajatorul a invocat dispozițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii, deoarece nu s-a făcut dovada unei incapacități fizice, atâta vreme cât prin Fișa de aptitudine nr. 2.264 din 11 decembrie 2014, emisă de Clinica H., s-a constatat că este apt vopsitor, lucru la sol cu purtarea echipamentului individual de protecție a muncii. În această situație, decizia atacată este nulă.

4. Pe de altă parte, unitatea a încunoștințat Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Mehedinți, prin Adresa din data de 17 decembrie 2014, înainte de emiterea deciziei de desfacere a contractului individual de muncă, fără a aștepta un răspuns de la această instituție. De asemenea,

pârâta nu a respectat dispozițiile art. 64 alin. (1) din Codul muncii, în sensul de a propune alte locuri de muncă vacante în unitate, compatibile cu pregătirea și capacitatea sa de muncă, în condițiile în care poate presta muncă la sol, iar unitatea avea aceste locuri de muncă.

5. Prin întâmpinare, pârâta a solicitat respingerea ca nefondată a contestației, întrucât, ca urmare a rezultatelor controlului medical periodic efectuat în data de 11 decembrie 2014, conform fișei de aptitudine, s-a constatat că reclamantul este apt vopsitor, lucru la sol, în echipă, cu evitarea zgomotului, fapt ce a făcut imposibilă continuarea activității.

6. Din fișa postului ocupat de contestator rezultă că angajatul trebuia să fie apt pentru meseria de vopsitor și apt pentru lucru la înălțime, aptitudini constatate la angajare, dar și periodic de un cabinet specializat în medicina muncii.

7. S-a arătat că s-a solicitat sprijinul Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Mehedinți, prin Adresa nr. 211 din 17 decembrie 2014, în vederea redistribuirii contestatorului într-un alt loc de muncă disponibil, dar nu s-a primit niciun răspuns și, la cererea contestatorului, s-a dispus încetarea contractului individual de muncă înainte de expirarea preavizului.

8. Prin Sentința nr. 1.261 din 2 aprilie 2015, Tribunalul Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a admis contestația formulată de P.L.R. împotriva Deciziei nr. 18 din 15 ianuarie 2015, emisă de pârâta S.C. P. — S.R.L., pe care a anulat-o, a dispus reintegrarea contestatorului pe postul deținut anterior și a obligat pârâta la plata drepturilor bănești care i se cuvin de la data de 15 ianuarie 2015 și până la reintegrarea efectivă.

9. Pentru a pronunța această sentință, Tribunalul Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a reținut următoarele:

Prin Decizia nr. 18 din 15 ianuarie 2015, emisă de pârâta S.C. P. — S.R.L., s-a dispus încetarea contractului individual de muncă al contestatorului P.L.R., având funcția de vopsitor, în temeiul art. 61 lit. c) din Codul muncii.

Conform deciziei, angajatorul a avut în vedere Fișa de aptitudine nr. 2.264 din 11 decembrie 2014, emisă de medicul de medicina muncii, prin care s-a constatat faptul că reclamantul nu are aviz pentru lucru la înălțime, condiție obligatorie pentru vopsitoria navală, precum și imposibilitatea angajatorului de a-i oferi un alt loc de muncă, conform recomandării medicului (vopsitor — lucru la sol).

Prin Adresa nr. 211 din 17 decembrie 2014 s-a solicitat și sprijinul Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Mehedinți.

Conform art. 61 lit. c) din Codul muncii, angajatorul poate dispune concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului în cazul în care, prin decizie a organelor competente de expertiză medicală, se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a acestuia, fapt ce nu îi permite să își îndeplinească atribuțiile corespunzătoare locului de muncă ocupat.

În cazul de față, angajatorul a avut în vedere fișa de aptitudine eliberată de cabinetul de medicina muncii în care se menționează că reclamantul este „*apt vopsitor, lucru la sol, în echipă, cu evitarea zgomotului pentru LRN și purtarea obligatorie a echipamentului*”, însă această fișă nu răspunde exigențelor impuse de lege, fiind necesară, pentru a se putea dispune concedierea în condițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii, emiterea unei decizii a organelor competente de expertiză medicală, iar fișa de aptitudini nu poate înlocui expertiza cerută de lege, întrucât medicul de medicina muncii nu are astfel de atribuții.

În lipsa îndeplinirii condițiilor impuse de lege, în mod nelegal, angajatorul a dispus concedierea în condițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii, situație în care decizia a fost anulată, fără a se mai impune și analizarea celorlalte susțineri ale părților. În consecință, s-au dispus reintegrarea contestatorului pe funcția deținută anterior și plata corespunzătoare a drepturilor salariale.

10. Împotriva acestei sentințe, în termen legal, a declarat apel intimata S.C. P. — S.R.L., criticând-o, în esență, pentru următoarele motive: instanța de fond, în mod greșit, a admis contestația, reținând că „fișa de aptitudini nu poate înlocui expertiza cerută de lege, întrucât medicul de medicina muncii nu are astfel de atribuții”.

Hotărârea Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor (în continuare Hotărârea Guvernului nr. 355/2007), astfel cum a fost modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2011, stipulează în art. 30 faptul că persoana examinată poate contesta rezultatul dat de către medicul specialist de medicina muncii. Abia din acel moment se procedează la formarea unei comisii care examinează angajatul. Deci, dacă salariatul nu contestă rezultatul examinării medicale a medicului de medicina muncii, nu există o prevedere în sensul că se va efectua o expertiză medicală. Din contră, în cuprinsul art. 10 și 13 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, se precizează că avizul dat de medicul de medicina muncii este un „aviz condiționat”.

11. Intimatul-contestator P.L.R. a depus întâmpinare în raport cu dispozițiile art. 471 alin. (5) din Codul de procedură civilă, solicitând respingerea apelului ca nefondat și menținerea hotărârii atacate ca legală și temeinică.

12. Prin Încheierea din 4 noiembrie 2015, Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, legal investită cu judecarea apelului, a dispus sesizarea din oficiu Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

Prin aceeași încheiere, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus și suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

III. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

13. Prin Încheierea pronunțată la data de 4 noiembrie 2015 în Dosarul nr. 519/101/2015, Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele considerente:

a) de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 61 lit. c) din Codul muncii, raportat la art. 30 — art. 33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, și art. 17 pct. VIII B. lit. v) și pct. 4 al ultimului alineat din cap. III din Regulamentul de organizare și funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.078/2010, depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Astfel, conform art. 61 lit. c) din Codul muncii, angajatorul poate dispune concedierea pentru motive care țin de persoana acestuia în cazul în care, prin decizie a organelor competente de expertiză medicală, se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, fapt ce nu permite acestuia să își îndeplinească atribuțiile corespunzătoare locului de muncă ocupat. Or, în cauză, prin decizia emisă de angajator, care face obiectul contestației adresate jurisdicției muncii, s-a dispus concedierea salariatului (vopsitor la înălțime) în baza art. 61 lit. c) din Codul muncii.

Pentru a se emite această decizie, angajatorul a avut în vedere fișa de aptitudine întocmită de către medicul specialist de medicina muncii cu ocazia examinării medicale periodice, necontestată, din care rezultă că salariatul este apt de a fi vopsitor la sol, pierzându-și practic aptitudinea de a fi vopsitor la înălțime, constatată la examinarea periodică anterioară.

Nu s-a prezentat de către angajator o decizie a unui organ de expertiză medicală, ci numai fișa de aptitudini necontestată, iar salariatul a susținut că, în lipsa unei decizii a organelor de expertiză medicală, concedierea este nelegală, întrucât fișa de aptitudine, fie și necontestată, nu ține locul acestei decizii;

b) problema de drept enunțată este nouă, deoarece, din consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre. Curtea de apel a avut în vedere doar deciziile

pronunțate în interesul legii sau în dezlegarea unor chestiuni de drept, deoarece doar aceste hotărâri au efect obligatoriu în raport cu instanțele naționale, celelalte hotărâri ale Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind decizii de speță cu efect obligatoriu doar pentru părțile în proces. În plus, în competența materială a instanței supreme nu intră litigiile de muncă, astfel încât aceasta nu are o jurisprudență proprie în materie;

c) problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 1 noiembrie 2015.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

14. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 519/101/2015 al Curții de Apel Craiova — Secția I civilă a reținut următoarele:

Dispozițiile legale care instituie încă un caz de concediere pentru motive care nu țin de persoana salariatului sunt noi, fiind introduse pentru prima oară în legislația muncii, respectiv în Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 5 februarie 2003, cu intrare în vigoare de la 1 martie 2003.

Dispozițiile legale în discuție sunt susceptibile de două interpretări, după cum urmează:

A. Într-o primă interpretare, prin „*decizie a organelor competente de expertiză medicală*” se înțelege rezultatul evaluării medicului specialist de medicina muncii privind aptitudinea în muncă, evaluare materializată într-o fișă de aptitudini sau decizie, necontestate sau devenite definitive după contestare, prin emiterea deciziei în procedura legală și de către entitatea cu atribuții legale în acest sens.

În sprijinul acestei opinii se are în vedere faptul că aceste concluzii medicale, cuprinse în actul întocmit la examinare (fișă de aptitudini, decizie etc.), ale medicului specialist în medicina muncii, care asigură supravegherea sănătății lucrătorilor, pot fi contestate.

În prezent, ca legislație secundară, este în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, prin care s-a abrogat Normele generale de protecție a muncii, aprobate prin Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale și al ministrului sănătății și familiei nr. 508/933/2002.

Prin aceste dispoziții legale s-au instituit norme legale similare celor expuse anterior, cuprinse în art. 30—33 din acest act normativ.

Astfel, persoana examinată poate contesta rezultatul dat de medicul specialist, contestația adresându-se autorității de sănătate publică județeană sau a municipiului București, în termen de 7 zile de la primirea fișei de aptitudini — potrivit art. 30 și 31 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Contestația se soluționează de o comisie formată din 3 medici specialiști, care convoacă părțile implicate în termen de 21 de zile, conform art. 32 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Decizia comisiei se consemnează într-un proces-verbal și se comunică în scris persoanei examinate medical, potrivit dispozițiilor art. 33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare.

B. În cea de-a doua interpretare, prin „*decizie a organelor competente de expertiză medicală*” se înțelege expertiza realizată de direcția de sănătate publică județeană sau a municipiului București prin compartimentul de evaluare a factorilor de risc din mediul de viață și muncă, în cadrul căruia funcționează și un colectiv cu activitate specifică de medicina muncii — în condițiile art. 17 pct. VIII B lit. v) și pct. 4 al ultimului alineat din cap. III din Regulamentul de organizare și funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.078/2010.

Acest regulament s-a aprobat în condițiile art. 23 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată,

cu modificările și completările ulterioare (*în continuare*, Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare), potrivit căreia regulamentul de organizare și funcționare, precum și structura organizatorică a direcțiilor de sănătate publică se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății.

În sprijinul acestei opinii sunt aduse următoarele argumente:

Se pornește de la ideea că medicul specialist în medicina muncii nu este organ competent de expertiză medicală, în sensul legii, având în vedere atribuțiile specifice ale acestuia, potrivit art. 6—18 din Legea nr. 418/2004 privind statutul profesional specific al medicului de medicină a muncii, cu modificările și completările ulterioare (*în continuare*, Legea nr. 418/2004, cu modificările și completările ulterioare).

Astfel, medicul de medicina muncii, conform art. 6 din lege, este consilier al angajatorului și al reprezentanților angajaților în probleme de promovare a sănătății în muncă și în îmbunătățirea mediului de muncă din punctul de vedere al sănătății în muncă.

Mai trebuie subliniat că, atunci când în cadrul unei unități economice este organizat cabinet de medicina muncii, potrivit art. 44 din Legea nr. 418/2004, cu modificările și completările ulterioare, medicul este subordonat angajatorului pe linie administrativă.

Pe de altă parte, chiar dacă apare ca fiind de un formalism excesiv, al doilea punct de vedere pornește și de la terminologia utilizată de legiuitor în redactarea textului de lege în discuție, respectiv art. 61 lit. c) din Codul muncii, în comparație cu expresiile utilizate în redactarea dispozițiilor art. 64 alin. (1) teza finală și alin. (2) din același act normativ.

Astfel, în dispozițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii se prevede existența deciziei organelor competente de expertiză medicală, iar în art. 64 alin. (1) teza finală și alin. (2) din Codul muncii se prevede „(...) *capacitate de muncă stabilită de medicul de medicina muncii.*”

Prin ipoteza fiecărei norme, situațiile sunt diferite.

Astfel, în primul caz se procedează la concedierea salariatului, unitatea având acest drept, iar în cel de-al doilea caz unitatea are obligația ca, mai înainte de a dispune concedierea în temeiul art. 61 lit. c) din Codul muncii, să ofere salariatului un loc vacant compatibil cu capacitatea sa de muncă stabilită de medicul de medicina muncii (inclusiv să ceară sprijinul agenției teritoriale de ocupare a forței de muncă, dacă nu există loc vacant).

Dincolo de inconsecvența în terminologia utilizată, în sensul că textul de lege (art. 64 din Codul muncii) se referă la capacitatea de muncă, iar nu la aptitudinea în muncă (întrucât o persoană care și-a pierdut o aptitudine în muncă — de exemplu, vopsitor la înălțime, își păstrează capacitatea de muncă, putând fi, de exemplu, vopsitor la sol) — între cele două proceduri există totuși o strânsă legătură, cea prevăzută de art. 64 alin. (1) și (2) precedând-o pe cea prevăzută de art. 61 lit. c) din Codul muncii.

O altă legătură între cele două proceduri se explică și prin prevederile existente în legislația secundară.

Astfel, regula este că, odată cu examinarea periodică a angajatului de către medicul specialist de medicina muncii, în cazul în care se constată, de exemplu, intervenirea unei inaptitudini — cum ar fi aceea că angajatul nu mai poate lucra la înălțime (vopsitor la înălțime), medicul constată aptitudinea de a lucra la sol (vopsitor la sol). În acest caz, avizul este condiționat, inapt la înălțime, dar apt la sol, fișa întocmită stabilind inaptitudinea, dar și aptitudinea.

În această din urmă situație, în măsura în care unitatea are loc de muncă vacant pentru lucrul la sol, este obligată să îi propună salariatului acest loc de muncă, ce este compatibil cu aptitudinile sale stabilite de medicul de medicina muncii, deci apare ca suficientă recomandarea medicului specialist pentru schimbarea locului muncii.

În cazul inexistenței unui asemenea loc vacant, dar urmând și procedura prevăzută de art. 64 alin. (2) din Codul muncii privind sprijinul agenției teritoriale de ocupare a forței de muncă,

unitatea are dreptul în final să procedeze la concedierea salariatului în condițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii, ridicându-se, în acest moment, problema de drept care face obiectul prezentei sesizări.

Respectiv: fișa de aptitudini emisă de medicul specialist (necontestată sau contestată, dar contestația s-a respins) este necesară, dar și suficientă pentru concedierea în temeiul art. 61 lit. c) din Codul muncii sau sunt necesare un alt act și urmarea altei proceduri, așa cum s-a arătat în cea de-a doua opinie.

De asemenea, terminologia diferită utilizată în redactarea celor două texte de lege se apreciază că nu este o simplă inadvertență în exprimare, astfel că fiind două situații diferite, cu consecințe diferite, legiuitorul, în mod intenționat, a stabilit un nivel de exigență mai ridicat în redactarea art. 61 lit. c) din Codul muncii, în raport cu art. 64 alin. (1) teza finală și alin. (2) din Codul muncii, nefiind identitate între actele necesare unității în cele două situații.

Pentru a ajunge la această concluzie se are în vedere și faptul că numai din punctul de vedere al sănătății lucrătorului, atât schimbarea locului de muncă [art. 64 alin. (1) din Codul muncii], cât și concedierea acestuia [art. 61 lit. c) din Codul muncii] sunt socotite măsuri de protecție.

Dar, din punctul de vedere juridic și social-economic, schimbarea locului de muncă este o măsură ușoară, fără consecințe deosebite în acest plan, pe când concedierea apare ca o măsură extremă.

De aceea, potrivit celei de-a doua opinii, în cazul concedierii, nivelul de exigență al actelor necesare unității pentru a proceda legal la concediere este ridicat, fiind necesară o decizie a organelor competente de expertiză medicală, iar în cazul schimbării locului de muncă apare suficient actul întocmit de medicul de medicina muncii, în concret, fișa de aptitudini.

Or, diferența calitativă dintre cele două expresii apare ca un argument puternic în sprijinul concluziei că actul necesar unității pentru a proceda la schimbarea locului de muncă este fișa de aptitudini emisă de medicul specialist de medicina muncii, însă aceasta nu este suficientă unității pentru a proceda la concediere.

În această ordine de idei se apreciază că actul necesar unității pentru o concediere legală este expertiza realizată de direcția de sănătate publică județeană sau a municipiului București, prin compartimentul de evaluare a factorilor de risc din mediul de viață și muncă, în cadrul căreia funcționează medici specialiști de medicina muncii.

Cu siguranță, medicii specialiști de la nivelul acestei instituții, care ar efectua expertiza, fac parte în prezent și din comisia de 3 medici care soluționează contestația împotriva rezultatului dat de medicul specialist care a făcut evaluarea lucrătorului — în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, așa cum s-a arătat în precedent, dar atribuțiile și procedurile sunt diferite.

Ambele opinii au un punct comun, acela potrivit căruia, fiind vorba de aptitudini în muncă, iar nu de capacitatea de muncă, deci de aspecte care țin de domeniul sănătății lucrătorilor, autoritățile care au atribuții în domeniu sunt Ministerul Sănătății și alte instituții și structuri de specialitate ale acestui minister, potrivit dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, supravegherea sănătății lucrătorilor este asigurată prin medici de medicina muncii, iar Ministerul Sănătății este autoritatea centrală în domeniul asigurării sănătății publice, potrivit art. 25 alin. (2) și art. 46 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, cu modificările ulterioare.

În acest context, ambele opinii susțin punctul de vedere potrivit căruia, în domeniul sănătății lucrătorilor, deci și în procedura de emitere a actelor medicale necesare concedierii în baza art. 61 lit. c) din Codul muncii, *comisiile de expertiză medicală privind capacitatea de muncă, în care activează medici experți ai asigurărilor sociale, specializați în expertiză medicală a capacității de muncă* [art. 71 alin. (1) din Legea nr. 263/2010

privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare], nu au atribuții legale.

Astfel, activitatea de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă se desfășoară în cadrul sistemului de asigurări sociale, pentru stabilirea gradelor de invaliditate, astfel că persoanele care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă beneficiază de pensii de invaliditate, în baza art. 68 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare.

Nu în ultimul rând, activitatea acestor comisii este organizată, îndrumată și controlată de Casa Națională de Pensii Publice prin intermediul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă — art. 70 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare —, iar criteriile și normele în acest caz sunt emise de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, deci nu de Ministerul Sănătății, aceste instituții și autorități neavând atribuții în domeniul sănătății lucrătorilor.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

15. Intimatul-contestator susține că din interpretarea dispozițiilor legale în discuție, respectiv art. 61 lit. c) din Codul muncii, rezultă clar că în situația sa trebuia să se efectueze o expertizare de către organele competente a aptitudinilor fizice/psihice ale salariatului, fișa de aptitudini întocmită de medicul specialist de medicina muncii, fie și necontestată, nefiind suficientă pentru concediere.

16. Apelantul-pârât susține contrariul; în sprijinul acestui punct de vedere invocă dispozițiile legale cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd posibilitatea contestării rezultatului examinării, respectiv a evaluării periodice a stării de sănătate, efectuată de medicul specialist de medicina muncii, contestație care se soluționează de către o comisie compusă din 3 medici specialiști în medicina muncii, care funcționează în cadrul direcției județene de sănătate publică. Mai arată că nicio dispoziție legală cuprinsă în acest act normativ nu prevede obligația unității de a face o expertiză medicală, în cazul în care salariatul nu contestă rezultatul examinării medicale a medicului de medicina muncii.

17. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, părțile nu și-au exprimat punctul de vedere asupra chestiunii deduse judecătii, așa cum prevăd dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

18. Din analiza hotărârilor judecătorești comunicate de curțile de apel la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție rezultă că instanțele au fost investite cu un număr relativ redus de acțiuni de natura celei supuse analizei în prezenta sesizare.

Curtea de Apel Craiova a identificat o singură hotărâre în materie, respectiv Decizia nr. 3.226 din 6 iulie 2015 a Secției I civile, prin care s-a reținut că este necesară expertiza medicală pentru a se dispune concedierea, nefiind suficientă fișa de aptitudine întocmită de medicul de medicina muncii.

În afara instanței de sesizare, doar cinci curți de apel au comunicat că au practică în materia care face obiectul sesizării, conținându-se două opinii jurisprudențiale:

— unele instanțe au apreciat că medicul de medicina muncii este cel care constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului (**Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Timișoara**);

— alte instanțe au considerat că nu este suficient avizul medical inapt dat de medicul de medicina muncii prin fișa de aptitudine, pentru a se demara procedura de concediere în temeiul art. 61 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, fiind necesară decizia medicului de expertiză a capacității de muncă pentru concedierea salariatului în baza acestui text de lege (**Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Iași**).

19. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție** — cauzele având ca obiect litigii de muncă nu intră în competența materială a instanței supreme.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

20. În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 61 lit. c) din Codul muncii.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

21. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile. Pe fond s-a concluzionat că prin *decizie a organelor de expertiză medicală*, prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, se înțelege rezultatul evaluării medicului specialist de medicina muncii privind aptitudinea în muncă, constând în fișa de aptitudine, necontestată sau devenită definitivă după contestare, prin emiterea deciziei de către entitatea cu atribuții legale în acest sens.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

22. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a instituției juridice privind pronunțarea unei hotărâri prealabile reglementată de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

23. În privința *obiectului și a condițiilor* sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul articolului 519 din Codul de procedură civilă, instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- cauza să fie soluționată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

24. Din examinarea cauzei deduse judecății rezultă că toate aceste condiții sunt îndeplinite cumulativ.

25. Primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, curtea de apel investită cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să soluționeze cauza.

26. Este, de asemenea, îndeplinită condiția legăturii chestiunii de drept cu fondul cauzei, de vreme ce principala critică în apel vizează reținerea de către instanța de fond a împrejurării că fișa de aptitudine nu poate înlocui expertiza cerută de lege, întrucât medicul de medicina muncii nu are astfel de atribuții.

27. Așadar, de lămurirea înțelesului sintagmei *decizie a organelor de expertiză medicală*, prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, depinde soluția ce se va pronunța în cauză.

28. Cât privește cerința noutății se observă că titularul sesizării solicită interpretarea unor dispoziții legale care, chiar dacă nu sunt cuprinse într-o lege intrată de puțin timp în vigoare, pot fi apreciate ca fiind noi din perspectiva jurisprudenței

restrânse la nivel național, în sensul că această chestiune de drept nu a mai fost anterior dedusă judecății într-un număr suficient de cauze care să fi creat o anume practică judiciară ori chiar o practică neunitară.

29. Inexistența unei practici cristalizate în timp a instanțelor și lipsa unei orientări majoritare a jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate, lipsa unor argumente oferite de doctrină fac ca, pe de o parte, chestiunea de drept supusă dezbaterii să își reliefeze caracterul de noutate în sensul art. 519 din Codul de procedură civilă, iar, pe de altă parte, ca problema de drept să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

30. Chestiunea de drept supusă dezlegării prezintă, de asemenea, caracter de noutate, în sensul că ea nu a mai făcut obiectul analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul unui recurs în interesul legii ori al unei hotărâri prealabile. Cât privește eventualele decizii de speță, în sfera de competență materială a instanței supreme, așa cum este ea definită de dispozițiile art. 97 din Codul de procedură civilă, nu intră litigiul cu un asemenea obiect.

Asupra fondului sesizării

31. Preliminarii

Sub imperiul Codului muncii al Republicii Socialiste România, Legea nr. 10/1972, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare până la 1 martie 2003, inaptitudinea fizică/psihică a salariatului de a presta activitatea corespunzătoare postului în care era încadrat constituia un temei de desfacere a contractului de muncă asimilat celui pentru necorespondere profesională [art. 130 alin. (1) lit. e], regimul juridic al concedierii pentru inaptitudine constituind un aspect al necorespunderii, ca o consecință a aplicării regulii *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*. Chiar dacă, practic, atare distincții nu au putut fi făcute, în plan teoretic s-a remarcat încă de la început faptul că necoresponderea profesională cauzată de motive medicale are o substanță particulară, caracterul neimputabil fiind în acest caz dincolo de orice discuție.

Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, distinge între cele două temeiuri de concediere prevăzând că aceasta este posibilă:

— în cazul în care, prin *decizie a organelor competente de expertiză medicală*, se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, fapt ce nu permite acestuia să își îndeplinească atribuțiile corespunzătoare locului de muncă ocupat [art. 61 lit. c) din Codul muncii];

— în cazul în care salariatul nu corespunde profesional locului de muncă în care este încadrat [art. 61 lit. d) din Codul muncii].

32. Noțiunea de inaptitudine fizică și/sau psihică

În unele sisteme de drept, incapacitatea de muncă face parte dintr-o categorie mai largă de cauze de încetare a raporturilor de muncă, cărora li se aplică în linii mari același regim juridic: cauzele biologice. Aici sunt incluse vârsta, decesul și debilitatea. Spre exemplu, în sistemul anglo-saxon, inaptitudinea este inclusă între cauzele de încetare a contractului în care continuarea executării lui ar fi imposibilă fără prejudicierea celeilalte părți.

În dreptul nostru, inaptitudinea este un motiv de concediere de sine stătător, prin excelență, neimputabil; salariatul nu reușește să își îndeplinească obligațiile de serviciu din cauza reducerii unora dintre capacitățile sale biologice.

Inaptitudinea manifestată cu prilejul încheierii contractului individual de muncă nu atrage posibilitatea concedierii, ci a declarării nulității contractului respectiv. În acest sens deosebim după cum:

— nu s-a efectuat examenul medical obligatoriu la angajare, potrivit art. 27 din Codul muncii; contractul de muncă este nul absolut, iar angajatorul răspunde contravențional, potrivit art. 52

lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 857/2011 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice, cu completările ulterioare;

— s-a efectuat examenul medical, din care a rezultat inaptitudinea pentru desfășurarea anumitor activități, dar angajatorul nu a ținut cont de aceasta, utilizând salariatul în prestarea acelor activități cu privire la care medicul de medicină a muncii îl declarase inapt; și în acest caz angajatorul răspunde contravențional;

— s-a realizat examenul medical, iar în urma acestuia nu a fost pusă în evidență inaptitudinea, deși aceasta exista; în această ipoteză, alături, firește, de angajarea răspunderii medicului, s-ar putea pune problema vicierii consimțământului angajatorului prin eroare.

Textul art. 61 lit. c) din Codul muncii vizează inaptitudinea intervenită pe parcursul executării contractului de muncă, și nu cea manifestată de către persoană chiar cu prilejul angajării. Este avută în vedere situația salariatului căruia i s-a redus pe parcurs capacitatea de exercițiu biologic, iar postul ocupat îi afectează performanțele profesionale.

Aptitudinea în muncă este definită la art. 9 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2011, drept „...capacitatea lucrătorului din punct de vedere medical de a desfășura activitatea la locul de muncă în profesia/funcția pentru care se solicită examenul medical”.

Aptitudinea medicală este stabilită de către medicul de medicina muncii, conform art. 8 lit. f) din Legea nr. 418/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit acestor dispoziții: „*Medicul de medicină a muncii supraveghează sănătatea angajaților pe baza prevederilor legale și a riscurilor profesionale pentru sănătatea angajaților, respectând principiile de etică, astfel: (...) f) stabilește aptitudinea în muncă, cu ocazia oricărei examinări medicale*”.

De asemenea, conform dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, „*Supravegherea sănătății lucrătorilor este asigurată de către medicii specialiști de medicina muncii*”.

Art. 9 alin. (2) din același act normativ prevede că „*Pentru stabilirea aptitudinii în muncă medicul specialist de medicina muncii poate solicita și alte investigații și examene medicale de specialitate, suplimentare celor prevăzute la art. 8*”.

Cu titlu de exemplu, inaptitudinea medicală privește: reducerea acuității unuia sau mai multor simțuri, anume a celor de care salariatul se slujește în activitatea sa; pierderea îndemnării, în cazul profesiilor în care această calitate este necesară; tulburări ale reflexelor, în cazul persoanei care desfășoară activitate de intervenție rapidă și precisă (conducători auto, piloți, controlori de trafic etc.); scăderea memoriei; afecțiuni psihice care duc la pierderea concentrării, a capacității de rezistență la factori de stres, dacă specificul muncii cere calm și stăpânire de sine (relații cu publicul, cadre didactice); diferite afecțiuni de natură fizică (anchilozarea unui braț, hernie); încetinirea executării lucrărilor manuale, cu consecința imposibilității respectării termenelor de predare; boli transmisibile (spre exemplu, dermatologice) care nu pot fi tratate corespunzător și în termen util (în cazul lucrătorilor din alimentație publică sau servicii de coafură, cosmetice) etc.

Aptitudinea medicală stabilită de medicul de medicina muncii vizează doar un anumit post ocupat de salariat, angajatul nefiind expertizat sub aspectul capacității/incapacității generale de muncă. Deoarece medicul de medicina muncii este cel care supraveghează starea de sănătate a angajaților, avizul medical dat de acesta (având la bază fișa de expunere la riscuri profesionale, istoricul medical al angajatului, examinările medicale periodice efectuate) are o importanță majoră în ceea ce privește continuarea sau nu a activității angajatului în acel loc de muncă.

33. *Decizia organelor de expertiză medicală prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului*

Pentru a statua asupra problemei de drept deduse judecății, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept urmează a identifica în mod concret dificultățile de interpretare a textelor de lege ce fac obiectul sesizării.

Astfel, din conținutul încheierii de sesizare rezultă că problema de drept supusă analizei vizează interpretarea dispozițiilor art. 61 lit. c) din Codul muncii (privind concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului), respectiv ce se înțelege prin decizie a organelor de expertiză medicală (prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului).

Cu privire la procedura de constatare a inaptitudinii salariatului, Codul muncii prevede la art. 61 lit. c) faptul că aceasta are loc prin decizie a organelor competente de expertiză medicală.

Deși actul normativ nu determină în mod expres organele de expertiză medicală care constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului, în cazul concedierii întemeiate pe dispozițiile art. 61 lit. c) din Codul muncii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că se va avea în vedere, în primul rând, legislația specifică din domeniul supravegherii sănătății lucrătorilor (Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 418/2014, cu modificările și completările ulterioare), care statuează că medicul specialist de medicina muncii, prin avizul dat, este cel care are dreptul și obligația de a stabili dacă angajatul este apt sau inapt medical pentru un anumit post.

Astfel, din interpretarea dispozițiilor art. 8 din Legea nr. 418/2014, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu prevederile art. 8 și 9 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, redate anterior, rezultă că medicul de medicina muncii este organul specializat care stabilește aptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului pentru un anumit loc de muncă.

În afara controalelor medicale pe care le realizează la angajarea în muncă, periodic sau la reluarea activității, medicul de medicina muncii poate solicita și alte investigații de specialitate, decizia finală în urma acestor examinări medicale aparținând însă medicului specialist de medicina muncii.

Această soluție rezultă explicit și din dispozițiile art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, astfel cum a fost modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2011, coroborat cu prevederile art. 22 lit. e) și art. 30 din același act normativ.

Spre deosebire de forma inițială a art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, care prevedea la alin. (2) că „*Toate cazurile de inaptitudine medicală permanentă vor fi rezolvate de către medicii de medicina muncii în colaborare cu medicii de expertiza capacității de muncă, care se vor informa reciproc asupra rezolvării situației de fapt*”, ulterior modificării intervenite prin Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2011, alin. (2) al art. 12 a fost abrogat, astfel încât, conform reglementării legale în vigoare, unicul organ specializat în emiterea și completarea fișei de aptitudine a salariatului a rămas medicul de medicina muncii.

De asemenea, medicul de medicina muncii are competența de a propune angajatorului schimbarea locului de muncă, potrivit art. 189 alin. (2) din Codul muncii, etapă prealabilă concedierii întemeiate pe inaptitudine, conform art. 64 alin. (1) din același act normativ.

Un alt argument avut în vedere la definirea sintagmei „*decizie a organelor de expertiză medicală*” privește procedura de contestare a concluziilor medicale ale medicului specialist de medicina muncii, cuprinse în actul întocmit la examinare, procedură prevăzută la art. 30—33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, potrivit art. 30 și 31 din actul normativ menționat, persoana examinată poate contesta rezultatul dat de către medicul specialist de medicina muncii privind aptitudinea în muncă, contestația adresându-se autorității de sănătate publică județene sau a municipiului București, în termen de 7 zile de la primirea fișei de aptitudine în muncă.

Contestația se soluționează de o comisie formată din 3 medici specialiști de medicina muncii, care convoacă părțile implicate în termen de 21 de zile de la data primirii contestației, conform art. 32.

Decizia comisiei se consemnează într-un proces-verbal și se comunică în scris persoanei examinate medical, potrivit dispozițiilor art. 33.

Din analiza argumentelor expuse anterior se constată că este suficient ca în cauză să se întocmească fișa de aptitudine de către medicul specialist de medicina muncii, necontestată de lucrător, din care să rezulte că angajatul nu mai are aptitudinea necesară pentru locul de muncă ocupat, și, neavând locuri de muncă vacante compatibile cu aptitudinea sa în muncă, în condițiile art. 64 alin. (1) și (2) din Codul muncii, angajatorul va proceda la concedierea angajatului în baza dispozițiilor art. 61 lit. c) din Codul muncii.

Aceeași concluzie este valabilă și în ipoteza în care evaluarea realizată de medicul specialist de medicina muncii ar fi contestată, iar prin decizia medicală pronunțată în condițiile art. 33 din Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, s-ar respinge contestația persoanei examinate.

Expertizarea inaptitudinii fizice și/sau psihice a salariatului la care se referă art. 61 lit. c) din Codul muncii nu trebuie confundată cu expertizarea capacității de muncă, ce se adresează persoanelor care apelează la sistemul asigurărilor sociale de sănătate și a cărei constatare atrage încetarea de drept a contractului de muncă, în temeiul art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

Inaptitudinea fizică sau psihică a salariatului nu vizează întreaga incapacitate de muncă a acestuia și pentru alte locuri de muncă, ci numai pentru cea strict legată de locul de muncă ocupat de salariat, conform fișei de expunere la riscuri profesionale și ținând cont de condițiile de lucru, coroborat cu starea de sănătate în muncă.

34. În concluzie, față de argumentele ce precedă, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că prin *decizie a organelor de expertiză medicală* (prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului) se înțelege rezultatul evaluării medicului specialist de medicina muncii privind aptitudinea în muncă, constând în fișa de aptitudine, necontestată sau devenită definitivă după contestare, prin emiterea deciziei de către entitatea cu atribuții legale în acest sens.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă în Dosarul nr. 519/101/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea dispozițiilor art. 61 lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin *decizie a organelor de expertiză medicală* (prin care se constată inaptitudinea fizică și/sau psihică a salariatului) se înțelege rezultatul evaluării medicului specialist de medicina muncii privind aptitudinea în muncă, constând în fișa de aptitudine, necontestată sau devenită definitivă după contestare, prin emiterea deciziei de către entitatea cu atribuții legale în acest sens.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 aprilie 2016.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Prevederile art. 17 pct. VIII B lit. v) și pct. 4 al ultimului alineat din cap. III din Regulamentul de organizare și funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.078/2010, reglementează cadrul organizatoric și de funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, dar nu conțin reglementări cu privire la procedura de constatare a aptitudinii fizice și/sau psihice a salariaților.

Astfel, dispozițiile enunțate fac referire la expertize realizate de direcțiile de sănătate publică județene sau a municipiului București, prin compartimentul de evaluare a factorilor de risc din mediul de viață și muncă, în cadrul căruia funcționează și un colectiv cu activitate specifică de medicina muncii, dar aceste expertize se efectuează la cererea terților, având drept obiectiv evaluarea factorilor de risc din mediul de viață și muncă, iar atribuțiile specifice ale colectivului de medicina muncii vizează strict domeniul supravegherii în sănătate publică, distinct de domeniul supravegherii sănătății angajaților, reglementat în mod expres prin Hotărârea Guvernului nr. 355/2007, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 418/2004, cu modificările și completările ulterioare.

În condițiile arătate, deși terminologia utilizată în redactarea prevederilor regulamentare analizate este apropiată celei utilizate de legiuitor în redactarea art. 61 lit. c) din Codul muncii, se observă că expertizele la care se face trimitere prin cele două texte de lege în discuție au obiective diferite, prin prisma atribuțiilor specifice care revin medicului specialist de medicina muncii într-un anumit domeniu de activitate.

Faptul că medicul de medicina muncii este, conform art. 6 din Legea nr. 418/2004, cu modificările și completările ulterioare, consilier al angajatorului și al reprezentanților angajaților în probleme de promovare a sănătății în muncă, iar în situația în care, în cadrul unei unități economice este organizat cabinet de medicina muncii, potrivit art. 44 din legea menționată, medicul este subordonat angajatorului pe linie administrativă, nu constituie elemente de natură a înlătura atribuțiile specifice ale medicului de medicina muncii în domeniul supravegherii sănătății angajaților, concretizate în stabilirea aptitudinii în muncă cu ocazia oricărei examinări medicale (art. 8 din lege).

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 8
din 4 aprilie 2016

Dosar nr. 582/1/2016

Iulia Cristina Tarcea	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Romanița Ecaterina Vrînceanu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Eugenia Voicheci	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 582/1/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 39 alin. (2) lit. b) raportat la art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu

modificările și completările ulterioare, și art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale, referitor la baza de calcul al indemnizației de șomaj, respectiv dacă aceasta include și ajutorul acordat cu ocazia pensionării, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse hotărâri judecătorești în materia ce face obiectul sesizării, relevând o practică neunitară, precum și raportul întocmit de judecătorii-raportori. Se mai referă asupra faptului că raportul a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, și că reclamanta G.V., în termen legal, a depus un punct de vedere prin care a reiterat argumentele expuse în fața instanței de trimitere.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea pronunțată în data de 15 decembrie 2015 în Dosarul nr. 6.254/118/2014, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea din oficiu a Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 39 alin. (2) lit. b) raportat la art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, și art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale, referitor la baza de calcul al indemnizației de șomaj, respectiv dacă aceasta include și ajutorul acordat cu ocazia pensionării, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă.

II. Expunerea succintă a procesului

2. Cererea de chemare în judecată

Prin Cererea înregistrată la Tribunalul Constanța — Secția I civilă la data de 26 august 2014 cu nr. 6.254/118/2014, reclamanta G.V. a formulat contestație împotriva Dispoziției nr. 1.910/11.07.2014 privind stabilirea dreptului la indemnizația de șomaj, emisă de pârâta Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Constanța, solicitând anularea acestei dispoziții și emiterea uneia noi, care să prevadă un quantum corect al indemnizației, în sensul de a ține seama de toate veniturile obținute de reclamantă și pentru care angajatorul a plătit contribuția de asigurări sociale, iar — în subsidiar —, în cazul respingerii acțiunii principale, restituirea sumelor reținute ca urmare a plății de către angajator a contribuției la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

3. Hotărârea primei instanțe

Prin Sentința civilă nr. 3.092 din 4 decembrie 2014, Tribunalul Constanța — Secția I civilă a admis acțiunea introductivă și a dispus obligarea pârâtei să emită o nouă dispoziție privind stabilirea dreptului la indemnizația de șomaj, al cărei quantum să aibă în vedere toate veniturile obținute de reclamantă în ultimele 12 luni anterioare concedierii, venituri asupra cărora angajatorul a reținut și virat contribuții de asigurări pentru șomaj, conform adevărității eliberate.

4. Calea de atac exercitată împotriva hotărârii primei instanțe

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta, susținând că a calculat în mod corect quantumul indemnizației de șomaj, că suma veniturilor reclamantei din luna mai 2014 (momentul încetării raporturilor de muncă) este disproporționat de mare față de lunile anterioare, cuprinzând, pe lângă salariu, o sumă primită în compensarea concediului de odihnă neefectuat, precum și un ajutor de pensionare.

5. Instanța de apel a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea dezlegării prezentei chestiuni de drept, iar prin Încheierea de ședință pronunțată la data de 15 decembrie 2015, odată cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pricina a fost suspendată în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă până la soluționarea sesizării.

III. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

6. Prin Încheierea pronunțată la data de 15 decembrie 2015 în Dosarul nr. 6.254/118/2014, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele considerente:

— obiectul sesizării privește norme juridice de care depinde soluționarea cauzei;

— problema de drept este nouă, vizând o situație legislativă rezultată din modificarea actelor normative evocate prin acte normative relativ noi;

— problema de drept este una dificilă, întrucât ea aduce în discuție principiul contributivității raportat la un cadru legislativ neclar, rezultat din modificări succesive și necorelări, precum și din inexistența unei enumerări exhaustive a sumelor sau avantajelor de natură salarială ori asimilate salariilor în vederea impunerii în norma de trimitere din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *Codul fiscal*), și a unui criteriu de determinare puțin restrictiv ca acestea să aibă legătură cu activitatea desfășurată în baza unui contract individual de muncă [art. 55 și art. 296⁴ alin. (1) din Codul fiscal].

7. Instanța de sesizare a apreciat că, incidental, se pune și problema interpretării art. 55 alin. (1) și art. 296⁴ alin. (1) din Codul fiscal, în sensul de a se stabili dacă ajutorul acordat cu ocazia pensionării, potrivit prevederilor din contractul colectiv de muncă, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă intră în noțiunea de sume de natură salarială sau avantaje asimilate salariilor.

IV. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 6.254/118/2014 al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă a reținut următoarele:

8. În forma sa inițială, art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă (denumită în continuare *Legea nr. 76/2002*) stabilea că baza de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj era constituită din salariul de bază lunar brut.

9. Ca urmare, dacă textul legal ar fi rămas în această formă, ar fi existat concordanță deplină cu prevederile art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că baza de calcul al indemnizației de șomaj

este aceeași bază de calcul al contribuției individuale pentru bugetul asigurărilor de șomaj, ceea ce ar fi corespuns principiului general al contributivității, care presupune ca beneficiile de asigurări sociale să fie corespunzătoare contribuțiilor plătite de asigurați.

10. Ca urmare a modificărilor succesive ale Legii nr. 76/2002, art. 27 alin. (1) din acest act normativ stabilește că respectiva contribuție se calculează la baza de calcul stabilită potrivit legii.

11. Potrivit art. 296⁴ alin. (1) din Codul fiscal, baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii în cazul persoanele fizice rezidente care realizează venituri din desfășurarea unor activități în baza unui contract individual de muncă [prevăzute la art. 296³ lit. a) din Codul fiscal] reprezintă câștigul brut realizat din activități dependente, în țară și în străinătate, cu respectarea prevederilor instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, care include: „a) veniturile din salarii, astfel cum sunt definite la art. 55 alin. (1) (...); (...) o) orice alte sume de natură salarială sau avantaje asimilate salariilor în vederea impunerii.”

12. Pe de altă parte, art. 55 alin. (1) din Codul fiscal prevede că sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, iar potrivit art. 55 alin. (2) lit. k) din Codul fiscal regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor: „orice alte sume sau avantaje de natură salarială ori asimilate salariilor în vederea impunerii.”

13. La alin. (3) al art. 55 din Codul fiscal se stabilește că avantajele, cu excepția celor prevăzute la alin. (4), permise în legătură cu o activitate menționată la alin. (1) și (2), includ, însă nu sunt limitate la enumerarea cuprinsă în acest articol, putând fi în discuție și ajutorul acordat cu ocazia pensionării, potrivit prevederilor din contractul colectiv de muncă, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă, în discuție în cauză.

14. Calculul indemnizației de șomaj se face însă potrivit art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, raportat numai la salariul de bază brut lunar (media acestor salarii pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare), ceea ce conduce la concluzia că nu s-ar include în baza de calcul al ajutorului de șomaj alte drepturi salariale în afara acestui salariu (cum sunt drepturile acordate la încetarea raporturilor de muncă, la care s-a făcut referire).

15. În acest mod, principiul contributivității nu mai este respectat, în sensul că asiguratul plătește contribuția raportat la anumite venituri care nu mai sunt însă avute în vedere atunci când este calculată indemnizația de șomaj la care are dreptul.

16. Dificultatea interpretării vine din faptul că, potrivit art. 191 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale (denumită în continuare *Hotărârea Guvernului nr. 113/2011*), prin *salariu de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare, prevăzut la art. 39 alin. (2) lit. b) din lege*, se înțelege baza lunară de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj prevăzută la titlul IX² „Contribuții sociale obligatorii” din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, pe ultimele 12 luni în care s-a realizat stagiul de cotizare.

17. Această interpretare a normei legale, dată prin normele metodologice, pare să aibă în vedere respectarea principiului contributivității, în sensul de a se calcula indemnizația de șomaj în funcție de toate veniturile în raport cu care s-a calculat, reținut și virat contribuția la fondul asigurărilor de șomaj.

18. Ca urmare, față de prevederile legale și metodologice evocate, se pune problema dacă indemnizația de șomaj se

calculează incluzând în veniturile din ultimele 12 luni de stagiu pentru care se face media și a veniturilor constând în ajutorul acordat cu ocazia pensionării, potrivit prevederilor din contractul colectiv de muncă, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă, acordate în ultima lună de activitate, sau se are în vedere numai salariul de bază brut lunar din această ultimă lună.

19. Curtea de apel a apreciat că principiul contributivității trebuie să primeze și raportat la prevederile art. 56 alin. (2) din Constituția României, republicată, referitor la justetea așezării sarcinilor fiscale, ceea ce presupune beneficii corespunzătoare contribuțiilor.

20. De altfel, în legătură cu principiul contributivității, comun tuturor sistemelor de asigurări sociale, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat în recurs în interesul legii prin Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2013.

21. Principiile enunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție cu acea ocazie pot fi aplicate, *mutatis mutandis*, și în cazul asigurărilor pentru șomaj.

22. Astfel, s-a stabilit cu caracter obligatoriu că „în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 2 lit. e) și art. 164 alin. (2) și (3) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și pct. V din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, sporurile și alte venituri suplimentare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, sunt înregistrate în carnetul de muncă sau în adeverințele eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea s-a plătit contribuția de asigurări sociale”.

23. În considerentele acestei decizii s-a reținut că neluarea în considerare a unor sume pentru care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale echivalează cu o încălcare a principiului contributivității, având drept finalitate nerealizarea scopului avut în vedere de legiuitor, și că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că drepturile de asigurări sociale cuvenite în baza contribuțiilor de asigurări sociale plătite constituie un bun patrimonial în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

24. Reclamanta G.V., fiind de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, a susținut, în esență, că, întrucât sumele achitate de angajator cu titlu de compensare a concediului de odihnă neefectuat și ajutor de pensionare reprezintă drepturi de natură salarială care au fost achitate salariatului în considerarea acestei calități, în mod firesc angajatorul a virat la bugetul asigurărilor de șomaj contribuția aferentă acestor sume. A arătat, de asemenea, că aceste venituri nu sunt asimilate salariilor compensatorii și nu au fost incluse în salariile compensatorii acordate de angajator la disponibilizare, conform contractului colectiv de muncă. De aceea, ajutorul de șomaj nu poate fi stabilit prin ignorarea veniturilor brute pentru care contribuabilului i s-au reținut și virat contribuțiile obligatorii prevăzute de lege, sume ce sunt verificabile în baza informatică de date a pârâtei.

25. Pârâta Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Constanța a formulat un punct de vedere prin care a arătat că în baza de calcul al indemnizației de șomaj nu se includ sumele pentru care, conform prevederilor legale, nu se datorează contribuții la bugetul asigurărilor de șomaj. În acest sens a invocat dispozițiile art. 296¹⁶ din Codul fiscal, referitoare la veniturile exceptate de la plata contribuțiilor sociale și a atașat și Nota internă nr. 2.781/11.04.2015.

26. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în termenul prevăzut de dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, reclamanta G.V. a depus un punct de vedere prin care a solicitat ca dispozițiile legale privind baza de calcul al indemnizației de șomaj să fie interpretate în sensul includerii atât a ajutorului acordat cu ocazia pensionării, cât și a compensației pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

27. Jurisprudența Curții de Apel Constanța: instanța de sesizare a comunicat nota Secției I civile, potrivit căreia nu s-a conturat o opinie unanimă asupra chestiunii de drept aflate în discuție, atașând totodată deciziile nr. 475/AS din 25 iunie 2013 și nr. 8/AS din 28 ianuarie 2014, cuprinzând soluții diferite.

28. Jurisprudența altor instanțe din țară: din analiza practicii judiciare transmise de curțile de apel, la solicitarea instanței supreme, în legătură cu chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, s-au constatat următoarele:

La nivelul Secției a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a Curții de Apel București, practica judiciară este în sensul că baza de calcul al indemnizației de șomaj nu include și ajutorul acordat cu ocazia pensionării, și compensația pentru concediul de odihnă neefectuat la încetarea raporturilor de muncă. Astfel, din Decizia nr. 5.779 din 15 decembrie 2014 și Decizia nr. 2.129 din 16 decembrie 2014, care au fost comunicate, rezultă că bonusul încasat la încetarea raporturilor de muncă nu intră în componența salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiu de cotizare și că modalitatea de calcul al cuantumului indemnizației de șomaj nu are legătură directă cu contribuția efectivă la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Curtea de Apel Cluj a comunicat o singură decizie, cu mențiunea că aceasta ilustrează opinia judecătorilor specializați în soluționarea litigiilor de muncă, în sensul că, la încetarea raporturilor de muncă, baza de calcul al indemnizației de șomaj nu include și ajutorul acordat cu ocazia pensionării, și indemnizația pentru concediul de odihnă neefectuat.

Curtea de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a arătat că nu a identificat jurisprudență cu privire la această chestiune, dar a comunicat deciziile nr. 1.708 din 23 aprilie 2012 și nr. 2.978 din 3 septembrie 2012, prin care s-a reținut că indemnizația de șomaj are drept criteriu de determinare a cuantumului său stagiul de cotizare, iar nu cuantumul contribuției la bugetul de asigurări pentru șomaj, prin urmare aspectul contributivității invocat de recurent nu este relevant, iar plățile compensatorii nu intră în baza de calcul.

Curtea de Apel Brașov a transmis Decizia nr. 745/AP din 8 iunie 2015 a Secției civile, în sensul excluderii din baza de calcul al indemnizației de șomaj a sumelor reprezentând plăți compensatorii.

Celelalte curți de apel au comunicat că nu au identificat dosare în care să fie ridicată problema de drept în discuție.

29. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Litigiile privind asigurările sociale nu intră în competența materială a instanței supreme.

30. Jurisprudența Curții Constituționale

În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat până în prezent asupra constituționalității dispozițiilor legale supuse dezlegării prin hotărâre prealabilă.

31. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nici nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VII. Raportul asupra chestiunii de drept

32. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de

procedură civilă, în măsura în care titularul sesizării solicită lămuriri nu doar cu privire la interpretarea și aplicarea unor dispoziții legale, ci și la aplicarea în concret, la cauza dedusă judecătii curții de apel, a acestor prevederi legale.

Pe fond s-a concluzionat că, în principiu, în baza de calcul al indemnizației pentru șomaj se includ veniturile care se încadrează în categoriile prevăzute de art. 296⁴ din Codul fiscal, cu corecțiile reglementate de art. 296¹⁸ alin. (5) din același act normativ, și anume: cu excepțiile generale prevăzute la art. 296¹⁵ și cu excepțiile specifice stipulate în art. 296¹⁶ alin. (4).

VIII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

33. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă: „Dacă, în cursul judecătii, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

34. Astfel cum rezultă din conținutul normei citate, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

a) existența unei cauze în curs de judecată;

b) cauza care face obiectul judecătii să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze în ultimă instanță;

c) o chestiune de drept cu caracter de noutate, asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

d) ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată.

35. Prioritar se impune deci o analiză a fiecăreia dintre condițiile de admisibilitate a sesizării:

a) cu privire la prima cerință se constată din actele dosarului că, în prezent, cauza se află în curs de judecată în faza procesuală a apelului, nefiind pronunțată până la acest moment o hotărâre definitivă;

b) acțiunea introductivă este un litigiu privind asigurările sociale, care se află în competența de primă instanță a secției corespunzătoare a tribunalului și se soluționează prin hotărâre supusă numai apelului, potrivit dispozițiilor art. 96 pct. 2 și ale art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă; prin urmare, Curtea de Apel Constanța judecă pricina în ultimă instanță, astfel că se constată îndeplinită și cea de-a doua cerință de admisibilitate;

c) referitor la noutatea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, din verificarea evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție se constată că aceasta nu a statuat anterior asupra prezentei chestiuni de drept, nefiind pronunțată o decizie în recurs în interesul legii sau o altă hotărâre prealabilă având acest obiect.

Este de reținut, în acest context, faptul că — deși Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, nu este un act normativ recent intrat în vigoare, iar unele dintre instanțe, fie nu au fost chemate să se pronunțe în aplicarea dispozițiilor art. 39 alin. (2) din această lege și ale art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare, fie nu s-au pronunțat decât sporadic în legătură cu aceste norme — se impune concluzia că nu se pot constata existența și dezvoltarea unei jurisprudențe continue și

constante în această materie, astfel că este îndeplinită și condiția privind caracterul de noutate al chestiunii de drept deduse judecătii;

d) cât privește cerința referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei se constată că, în acțiunea introductivă, reclamanta a invocat, în principal, faptul că indemnizația sa de șomaj ar fi trebuit calculată în raport cu toate sumele încasate de la angajator și pentru care s-a plătit contribuția de asigurări pentru șomaj, deci ținând seama inclusiv de suma reprezentând compensarea concediului de odihnă neefectuat și de ajutorul acordat pentru pensionare, potrivit contractului colectiv de muncă, la încetarea raportului de muncă, aspect care, în contextul acțiunii în anulare promovate, se constituie într-un motiv de nelegalitate referitor la decizia contestată, fiind așadar o apărare de fond esențială.

Această apărare a reclamantei a fost considerată fondată de către prima instanță, iar dezlegarea din cuprinsul sentinței a fost criticată prin motivele de apel cu a căror analiză este investită, în ultimă instanță, Curtea de Apel Constanța.

Prin urmare, de lămurirea chestiunii de drept referitoare la interpretarea art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002 (astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011), raportat la art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, sub aspectul bazei de calcul al indemnizației de șomaj, depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

36. Examinând sesizarea, punctele de vedere și argumentele exprimate de instanțele naționale, care prefigurează existența unei practici neunitare cu privire la interpretarea și aplicarea textelor de lege în discuție, modificările succesive suferite de acestea, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept apreciază chestiunea de drept supusă dezbaterii ca fiind una veritabilă, existând o dificultate reală de interpretare, care necesită o rezolvare de principiu pe calea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

Asupra fondului sesizării

37. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că dispozițiile legale relevante pentru soluționarea chestiunii de drept supuse dezlegării pe calea prezentei sesizări sunt următoarele:

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare:

Art. 27: „(1) Angajatorii au obligația de a calcula și de a reține lunar, precum și de a vira potrivit prevederilor Legii nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, contribuția individuală la bugetul asigurărilor pentru șomaj, a cărei cotă prevăzută de lege se aplică asupra bazei de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj, stabilită potrivit legii, în situația persoanelor asigurate obligatoriu, prin efectul legii, prevăzute la art. 19. (...)”;

Art. 39: „(...) (2) Cuantumul indemnizației de șomaj prevăzute la alin. (1) este o sumă acordată lunar și în mod diferențiat, în funcție de stagiul de cotizare, după cum urmează: (...)”

b) suma prevăzută la lit. a) la care se adaugă o sumă calculată prin aplicarea asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare, a unei cote procentuale diferențiate în funcție de stagiul de cotizare; (...)”.

Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare (începând cu cele aduse prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale):

Art. 191: „(1) Prin *salariu de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare, prevăzut la art. 39 alin. (2) lit. b) din lege*, se înțelege baza lunară de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj prevăzută la titlul IX² «Contribuții sociale obligatorii» din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, pe ultimele 12 luni în care s-a realizat stagiul de cotizare. (...)”

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în forma ulterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 117/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale:

Art. 296³: „Contribuabilii sistemelor de asigurări sociale sunt, după caz:

a) persoanele fizice rezidente care realizează venituri din desfășurarea unor activități în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu sau a unui statut special prevăzut de lege, atât pe perioada în care desfășoară activitate, cât și pe perioada în care beneficiază de concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate, precum și cele care realizează venituri de natura celor prevăzute la art. 55 alin. (2); (...);”

Art. 296⁴: „(1) Baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii, în cazul persoanelor prevăzute la art. 296³ lit. a) și b), reprezintă câștigul brut realizat din activități dependente, în țară și în străinătate, cu respectarea prevederilor instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, care include:

a) veniturile din salarii, astfel cum sunt definite la art. 55 alin. (1). În situația personalului român trimis în misiune permanentă în străinătate, veniturile din salarii cuprind salariile de bază corespunzătoare funcțiilor în care persoanele respective sunt încadrate în țară, la care se adaugă, după caz, sporurile și adaosurile care se acordă potrivit legii; (...)

o) orice alte sume de natură salarială sau avantaje asimilate salariilor în vederea impunerii. (...);”

Art. 296¹⁸: „(...) (5) Calculul contribuțiilor sociale individuale se realizează prin aplicarea cotelor prevăzute la alin. (3) asupra bazei lunare de calcul prevăzute la art. 296⁴, corectată cu veniturile specifice fiecărei contribuții în parte, cu excepțiile prevăzute la art. 296¹⁵ și, după caz, la art. 296¹⁶. (...)”;

Art. 296¹⁵. — Excepții generale: „— Nu se cuprind în baza lunară a contribuțiilor sociale obligatorii, prevăzută la art. 296⁴, următoarele: (...)”;

Art. 296¹⁶. — Excepții specifice: „(...) (4) Contribuțiile de asigurări pentru șomaj prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. d) nu se datorează pe perioada în care raporturile de muncă sau de serviciu ale persoanelor care au încheiat astfel de raporturi sunt suspendate potrivit legii, cu excepția perioadei de incapacitate temporară de muncă, în care plata indemnizației se suportă de unitate, conform legii, precum și asupra:

a) veniturilor în bani și/sau în natură, prevăzute la art. 296⁴, acordate persoanelor prevăzute la art. 296³ lit. a) și b), care au calitatea de pensionari;

b) veniturilor în bani prevăzute la art. 296⁴ alin. (1) lit. d), e), i), j), l) și n), precum și lit. g), cu excepția remunerațiilor primite de membrii directoratului;

c) compensațiilor acordate, în condițiile legii ori ale contractelor colective sau individuale de muncă, persoanelor concediate pentru motive care nu țin de persoana lor sau care, potrivit legii, sunt trecute în rezervă ori în retragere;

d) veniturilor realizate de persoanele prevăzute la art. 296³ lit. a) și b), care nu se mai regăsesc în raporturi juridice cu persoanele prevăzute la art. 296³ lit. e) și g), dar încasează venituri ca urmare a faptului că au avut încheiate raporturi juridice și respectivele venituri se acordă, potrivit legii, ulterior încetării raporturilor juridice, cu excepția sumelor reprezentând salarii, diferențe de salarii, venituri asimilate salariilor sau diferențe de venituri asimilate salariilor, asupra cărora există obligația plății contribuției de asigurare pentru șomaj stabilite în

baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și actualizarea acestora cu indicele de inflație;

e) prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat, Fondul național unic pentru asigurări de sănătate, inclusiv cele acordate pentru accidente de muncă și boli profesionale;

f) veniturilor acordate conform prevederilor legale sub formă de participare a salariaților la profit;

g) sumelor primite de reprezentanții în cadrul consiliilor de administrație, consiliilor consultative și comisiilor constituite conform legii;

h) indemnizațiilor de ședință pentru consilierii locali și județeni; (...).”

Art. 55: „(1) Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă.

(2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor: (...)

k) orice alte sume sau avantaje de natură salarială ori asimilate salariilor în vederea impunerii. (...)”.

38. Din examinarea textelor de lege menționate se observă faptul că art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, nu se referă la stabilirea indemnizației de șomaj [reglementată distinct în art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare], ci la stabilirea contribuției individuale datorate bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj.

39. În forma sa inițială, art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, se referea la „salariul de bază lunar brut”, iar în formularea ulterioară modificării aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, acesta se referă la „baza de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj, stabilită potrivit legii”.

40. Prin sintagma „stabilită potrivit legii” din noua formulare a textului legal se înțelege, în mod evident, trimiterea la dispozițiile art. 296⁴ alin. (1) din Codul fiscal, în conformitate cu care baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii, în cazul persoanelor fizice rezidente care realizează venituri din desfășurarea unor activități în baza unui contract individual de muncă, reprezintă „câștigul brut realizat din activități dependente, în țară și în străinătate”, care include: „a) veniturile din salarii, astfel cum sunt definite la art. 55 alin. (1). (...); o) orice alte sume de natură salarială sau avantaje asimilate salariilor în vederea impunerii.”

41. Calculul indemnizației de șomaj este reglementat în art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la salariul de bază lunar brut.

42. Norma metodologică de aplicare a acestui articol (cuprinsă în art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, în forma anterioară modificării aduse prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale) definea noțiunea de salariu de bază lunar brut, prevăzută la art. 39 alin. (2) lit. b) din lege, ca fiind baza lunară de calcul prevăzută la art. 14 din aceste norme, respectiv: „salariul de bază lunar brut, conform contractului individual de muncă, corespunzător funcției îndeplinite, la care se adaugă, după caz, indemnizația de conducere, salariul de merit și alte drepturi salariale care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de bază”.

43. Reglementarea art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002 nu a suferit vreo reformulare odată cu modificarea adusă art. 27 din lege prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2010, însă art. 19¹ alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011, dobândind următorul cuprins: „Prin salariu de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare, prevăzut la art. 39 alin. (2) lit. b) din lege, se înțelege baza lunară de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj prevăzută la titlul IX² «Contribuții sociale obligatorii» din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, pe ultimele 12 luni în care s-a realizat stagiul de cotizare”.

44. Această explicitare a textului art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002 este în acord cu dispozițiile modificate ale art. 27 alin. (1) din lege, asigurând practic o corelare echitabilă a bazei de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj cu baza de calcul al indemnizației de șomaj.

45. La rândul său, Codul fiscal reglementează stabilirea acestor baze de calcul în art. 296¹⁸ alin. (5), prin trimitere la art. 296⁴ (care se referă expres la veniturile incluse în baza de calcul al contribuțiilor sociale individuale), precum și la art. 296¹⁵

49. În consecință, dispozițiile art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretate, prin coroborare cu art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale, raportat la art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că în baza de calcul al indemnizației de șomaj se includ veniturile care se încadrează în categoriile prevăzute de art. 296⁴ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu corecțiile reglementate de art. 296¹⁸ alin. (5) din același act normativ, adică veniturile pentru care se datora, potrivit legii, și a fost virată contribuția individuală la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 6.254/118/2014 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea art. 39 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 19¹ din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 113/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale, raportat la art. 27 alin. (1) din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în baza de calcul al indemnizației de șomaj se includ veniturile care se încadrează în categoriile prevăzute de art. 296⁴ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, cu corecțiile reglementate de art. 296¹⁸ alin. (5) din același act normativ, și anume veniturile pentru care se datora, potrivit legii, și a fost virată contribuția individuală la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 aprilie 2016.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

